

Pomhaj Boh!

Cíbilo 11.
17. měrza

Lètnik 5.
1895.

Serbiske njejedželske Ľopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Ssmolerjez knihicžishečeřni w Budyschinje a šu tam dostacž sa schtwórtlétetu pschedpłatu 40 np.

Njejedžela Šeuli.

Luk. 22, 61, 62: „Tón Šenjus šo wobročzi a pohlada na Pětra. A Pětr šo dopomni teho Šenjesa ſłowa, jako wón k njemu běſche prajil: Prjedy džzli ſapon ſaspěwa, budžesč mje tsi króčz ſapręcz. A Pětr plakal ſe žaložnje duž wón.“

To je tón ſamý khrobký Pětr, kž bě hiſhcze mało čaſha prjedy hotowý byl, s tým Šenjem do jaſtva a do ſmjerče cžahnyčz. Káč ſlabý je wón nětk! Kajke je wón napominaze ſnamjo, ſo wſcho ſahorjenje ſa teho Šenjesa, wſcho khrobke wiſnacže jeho mjena w měrnym čaſku čzlowíſtu wutrobu psched ſoprěwanjom njewobarnuje, hdyž jej ſamžny strach hroſy. Tsi króčz je wón ſaprěl — duž ſapon ſaspěwa. Hacž jow je tón Šenjus ſwojemu wucžomníké po jeho pucžu khodžicž dał. Nětk, hdyž je ſo jeho wěſhczenie dopjelenilo, hdyž móže Pětr njenapominaný ſo ſhubicž, dha ſo Jeſuš wobročiwschi poohlada na Pětra. Ženož jene pohladanje! Ale ſchto w nim leži! Najmóžniſche předowanje njebý wucžobníka tak jara trjechiſlo, kaž tole jene pohladnenje ſbóžnikowej wocžow. To bě napominanje: Hdyžeha ſu nětk twoje pschedewſacža, o Schimano? Hdyžeha je twoja ſkalota wéra a twoja luboſcz hacž do ſmjerče? To bě ſrudne ſkorženje: Šzym to wo tebje ſaſkuzík, kž ſzym cže tak ſwérnu ſwarnował, twoju duschu ſe wſchej pschecželiwoſczu ſwojeho žiweho ſłowa wokſchewit, ſo njechaſch wjazyh wo mnje rodicž? To bě proſtwa: Wróčz ſo, wróčz ſo, kž ſy ſo ſabkudžit! Tý mje wjazyh njeſnaſejch, ale ja cže hiſhcze ſnaju a cže hiſhcze pytam a ſzym hiſhcze

twój miſchtr, byrnjež ty njechal mój wucžomník wjazyh bycž. Lubowani! ſnano je někotryžkulíz hjes nami, kž je móz čzlowíſkeho wóczka hijo na ſebi ſhonił, kotremuž ſnano poroka połny pohlad čzlowjek, wot njeho njewinowacze ſchimodženeho do dusche vali, kotremuž poſledni pohlad nanoweho wóczka napominazy psched duschu ſteji, kž je ſo psched vraschazym pohladom džecžazeje njewinoſcze hijo ſačerwjeniſ. Wjazy hacž wſcho to je tole ſbóžnikowe pohladanje ſa panjeneho wucžomníka bylo.

Ujeje ſbóžnik hijo tak na tebje pohladał? O, hdyž ſy křiedž ſwojeho ſeníſkeho žiwenja ſapomniwschi na wěčnoſcz a hnadne ſubla tola ras pósnał, ſo je wſcho ſeníſke lutý dym a furjala, ſchtož njemóže twoju duschu naſyziečz, a ſpokoječz, njeſky tehdý widział, ſo ſbóžnikowe wóczko na tebje hladasche, ſo cže pytaſche a ſwarnowaſche? Abo hdyž je křiedž twojeho hrěſchenja a pscheſlapjenja na tebje žadanje pschischlo po tým čaſku, hdyž hiſhcze we wérje do ſbóžnika ſpoļojny a ſbožowny běſche, njeſky tehdý pósnał, ſo ſbóžnikowe wóczko cže trjechi a stareho Pětra w tebi pytaſche? Ale hdyž ſo w hubjenosczi a pod kſchijom tuteho khudeho žiwenja twojej duschi ſtyskaſche po troscheče wérneho a wěczneho ſboža, hdyž ſy pschi ſaniczenym ſeníſkim ſbožu a pschi ſmjertrnych ſožach ſwětnu knicžomnoſcz a ſachodnoſcz ſacžu, njeſky tehdý widział, kaž ſbóžnikowe wóczko troschtarjowe wóczko na tebi wotpocžowasche, ſo by tebje wěſteho cžinilo: ja ſzym ſwérny a wostanu pschi tebi, byrnjež ſo wſcho ſeníſke ſlamalo. Ach, hdyž jo prawje wopomnimy, zyły ſwjaſtý poſtny cžaſ njeje nicžo hacž nami pschimobročene wumóžnikowe woblicžo. Wón je ſo wobro-

cžil a hłada na naž. Wón ſo naž praſčha: To ſym ſa tebje cžiniš; ſchto cžiniſh ty ſa miſe?

So by tola to naž trzechilo kaž ſwj. Pětra. Wón ſo na knjewowe ſłowo dopomni. Nětko ſtupi ſaſo pſched jeho duſchu knjewowa zpła pſcheczelniwoſcz a luboſcz. Wón do ſo džesche a praſeſche ſebi, tak bě wón njeđzaſkowny, njeſwěrjazy a njeſwěrny byl. So bychmy to tež ſacžuli! Hdy by tónle ſwujath pōſtny cžaž naž móznie na to dopomniš, ſo ſym ſe ſwujimi hrěchami Jeſuſowu ſmjerz ſawinowali. Hdy by nam wſchěm k wutrobje iſhlo, ſo ſym Jeſuſowu wutrobu ſranili a ſrudžili ſe wſchěm ſa- prěwanjom jeho ſłowa. To je, ſchtož chze wóčko naſteho knjega, hdyž na naž hłada, dokonjeſz.

A Pětr džesche won a plakache žałosnje. Bychmy wjele wo tychle ſylſach prajieſ mohli. Krępki ſu kaž wone parle, fotrež ſo blyſcheža na krónje pſchewinjerow, dróžche dyžli wſchě ſemſke parle. Pſches nje je ſo ſwujath Pětr hakle k temu jaſoſtolej wudokonjal, fotrehož chyſche Jeſuſ jeho ſežinicž. Hładaj, ſo bychu bjeſe wſchěmi twojimi ſylſami, fotrež ſy ty hižo plakacž dyrbjal, tež poſutne ſylſy Pětroweje wutroby byle. Sſnano budžeſh ſo wjele druhich ſylſow dla hańbowacž, hdyž ſy horkach; ſo ſy te plakał, eže wěčnje ſwjeſeli. Hańjen.

Woporniwa luboſcz.

(Pokraczowanje.)

Lěkar ſo holzy dodžiwačž njeſožeſche. Wón hładasche na khuduſhku holzynu draſtu, wón pōſna, kaf běſche wſcha bleda, tež na jejnej hubjenej woezi ſo dohlađa. Wón by rad hiſcheze wjazy wot njeje ſhonil, wón ſebi roſmyſli, kaf dyrbjal to ſapoczeſz, ſo ju ſranil njeby.

Skvěčnje ſo wopraſcha: „Wý drje ſeže ſyrota moje džeczo?”

„Ně, Bohu budž džak,” wotmolwi Hańža, „ja mam hiſcheze wobeju ſtarſcheju. Ale bohužel, macž leži, nan na ſtblu ſedži a ja ſym jemicžke džeczo.”

„Ja roſymju”, džesche lěkar. „Hubjenaj ſtarſchej wot luboſciweje pomožy jenicžeho džesča wotwiſujetaj.”

Holzy ſo ſylſy ſi woežow liſachu.

„Bož wě, kaf rady ſym to cžiniła. Ja wjetſcheje radoſče njeſožeſche. Ale nětko? Uch, ja móžu mojej woezi jenož hiſcheze k plakanju trjebačž!”

„Cžeho dla to?” ſo lěkar khětſje wopraſcha.

„Njeſožele dohlo mje woežazy lěkar hoji a runje nětko, hdyž běſche dwojake dželo a dwojaka ſaſlužba — — —”

S tym ſo jej ſi nowa ſylſy ſi woežow wudobychu.

Lěkar, kif nětko wſcho pſchewidža, běſche wſchón hnuty a ſo wbohej holzy wuplakacž da, doniž wona ſo ſhabawſhi njepraj: „Waſch nařeſcht, knjeg doktor, ſo mi kaž Boži hłóž ſeſda, kaž wotmolwjenje na moju modlitwu.”

Lěkar ničo wotmolwječž njeſožeſche. Pſches jeho duſchu khodžachu džiwnie myſle. Wón ſměrom ſwujemu pultej ſtupi a tam wokoło framoczeſche, doniž kaſhežik njewočini a do njeho njeprſhimy.

Po tym ſo k holzy wobroczi: „Waſche ſub ſu tak bje wjeho poroka, ſo wam poł ſta ſchěznakow město tſizyczi ſa jedyn plaeſu. Žowle ſu.”

Hańža wſcha proſta do jeho rukí a potom do lěkarjoweho woblicža pohlada a ničo prajieſ njeſožeſche.

Lěkar ſměrom rjekui: „Wam je, kaž ſo ſda, ſaſo žel. Nó haj, džiwal ſo wam njebych. Khory ſub, kif boſoſče načini, člowjet rad da w nadžiji ſi khorym ſubom tež boſoſz wotbyčz, ale — — —”

„Proſchu, knjeg doktor, wſmieſe křehjčeze!” Hańža roſ- ſudžena ſawola. „To njebeſche bojoſcz, ale waſcha dobročiwoſcz. Je to woprawdze waſcha wola, mi telko pjenjes ſaplaczieſz?”

„Haj, to je, lube džeczo. Žowle macže!”

Duž dyrbjeſche pjenjeſy bracž.

Hańža ſo wó jſtwje roſhladowaſche; wona ſtol pytaſche, na fotryž by ſo ſymyła, ſo moħla ſebi ſub wutorhnyčz dacž.

„Mi je žel, moje džeczo”, praji lěkar ſmějſtotoj. „Nětko wjazy ſhwile nimam. Ja waſh proſchu, ſo byſcheze ſajutſiſhim ſaſo pſchiſhla. Ja mam k wam doverjenje, ſo pſchiudžecze.”

Hańža ſiwaſche. „Wěſče, knjeg doktor!” A ſ tymi ſłowami pjenjeſy ſaſo na blido ſeſadža.

„K cžemu to?” ſo džiwaſo lěkar wopraſcha.

„Ja ſym wam tola zyle njeſnata”, wotmolwi holza.

Lěkar ſo ſmějo ſi hłowni wijesche. „Něz cžiſče! Ja ſym

tajkeje myſle ſebi wo wami nadobyl, ſo tych poł ſta ſchěznakow dla staroſče měcz ujetriebam. Dopokačeze, ſo ma moja doměra dobrý ſaložk, ſi tym ſo pjenjeſy ſobu woſmjecze. Ženož wo waſchu adrežu a wo adrežu waſcheju ſtarſcheju bych waſh proſhyl.” Wona jemu ju ſhewi a woteadža.

Kat domoj pſchiudže k ſwujimaj ſtarſchimaj, njeſožeſche. Běſche to wěrno? Wona dwělowacž njemóžesche: Poł ſta ſchěznakow w ſaku bě najlepſiche dopokaſmo. Wona do jſtwy třeli: „Nano, macži, jedyn Bóh je žiwý, kif džiwý cžini. Pohlejeze!”

A wſcha tſhepotajo ſe ſbožom pjenjeſy na blido ſeſadža.

Starſchej běſchtaj wſchej ſaſtróženaj. Šchto to běſche? Běſche Hańža nowe ſórlo ſaſlužby namakala? Wot wopuſchow bjež nje- móžesche, tej běſchtaj hafle ſaſo poł narоſčenej. A wonaj ſo do džowki ſi praschenjom daſchtaj.

Alle wona kruče wotmolwi: „Dženža niž, jutſje — ně, ſa- jutſiſhim!”

S tym ſi durjemi won khwataſche a ſtarſchim bjes rosjaſnje- nja pjenjeſy wróžo wostaji. (Pokraczowanje.)

Šwječi tſjo kralojo.

(Pokraczowanje.)

III. Múdrych wuezehnjenje a ſetlanje.

1. Chor.

Wuſkočni a wutrobieži
Do kraja ſo wudajmy!
K ſbnzu jara ſpodžiwnemu
Naſtajili nět ſo ſym.

Kraj naž zuſy móznie cžehnje,
Njevěmy pak, ſchto to je;
O hdy budže wóčko widžecž,
Šchtož nam ſtají ſtyſtanje?

Šwěſda njebjež, ſi blyſchežom twojim
Wodž po puczu prawym naž,
Kaž je Izraelſkých wjedla
Měrčezel Boža dolhi cžaž!

Wjedž naž k njeemu, chzemy k temu,
Kif ma nětko kraleſtwo,
A je jako ſwětlo ſeſchol!
Šwěſda rjana njekomdž ſo!

2. Kaf ſo mudri wudachu a dužy ſeňdžechu.

(Deflamazija.)

Tſjo kralojo ſo wudachu,
Bad'n wo druhim pak njeſožeſche,
Cži ſedžbowachu na ſwědu,
Kif dže jich nětko pſchewodžeſche.
Zno dohlo knjega hładachu,
Kaž wěſčezenje bě pſchilubilo;
Zich žadanie pak pſches ſwědu
Sſo nět bě zyle roſhorilo.

Sſo kóždy wot nich hotuje
We ſwujim nanajdalschim kraju,
A wſchitzý dary, pjerſchezenje
A krafne draſty ſobu maju;
A konje, mule, wjelbludy
Wſche ſi ſublami ſu wobčezenie;
Hdyž wjedžeja je po dróžh,
Sſu wbohe zyle potulene.

A kóždy ſubla tajke ma,
Kajkež je w ſemi móznej maju;
Arabow kral ſej wupyta
Najwubjerniſche ſkoto w kraju;
Se ſaby kral pak wyrucha
Sſej nabra krafne wonjateho;
Wjerch Tariſiſki pak ſobu wſa
Sſej marh, ſela wobčeñeho.

Tež to ſej kóždy na pucž wſa,
Šchtož k wſchědnej ſiwnoſeži ſo trjeba.

„Knjes knjeſow pschindže ſi Dakuba“:
„To węſcheženje naž njewujeſba!“
Tam hwęſda poſtaſuje jich,
Tam kóždy hwojy pucž ſi njemu czehnje;
Haež puſcziny ſu hředža nich,
Jich tónz je ſbbzne ſhromadženje.

Sſo ſi wójſkom wulkim hotuja,
Hicž witacž noweho nětk krała.
Psched ſobu kražnoſež njebjeſtu,
We duchu hižo widža ſi dala,
Hlaj, wrota zedrowe a hród
A w hródze hyna kralowſkeho,
A ſi njemu marmorowy ſchód,
We ſłotej kólebzy paſt jeho.

A tajku kražnoſež ſpodžiwnu
Tím hwęſda lubi blyſkotajo,
Na cžrjödu zylu ſwéczatu
Pschez ſwétlo ſwoje wuliwajo.
Hdzež tajke pruhi njebjeſke
Taſ pucže cžemne roſjažnjeja,
Tam pucž njech nanajdalſchi je,
Tón tola ſi wjeſzeloſcžu džaja.

Haež paſt tež pucž je daloki,
Dha pshezo ſwedeži psched nimi
Wſchaf hwęſda, tiž pucž pscheſlodeža
A pschezo wſchě hwęſdy jažnoſež ma.
Džen pshezo jím je jenajki,
Niz hłód, niz ſpar ſo njebliži;
Pschez pscheſtupuja kóptyta,
Skót dužy pizh njezada.

Cžah njefastawa w hoſpodže,
Wſchaf nima žane žadanie;
Psches hory, doły, ruminu
Tón pshezo cžahnež widžachu.
Sſo wotewrjeja wrota drje,
Jich pucž psches měſta dale dže,
A měſcheženjo ſo džiwaja,
Schto na ſebi cžah tajki ma.

„Mi prajeſe jenož, ſchto bě to?“
So ſón jím njije ſedžał ſo,
To ſwedeži wjele kóptytow,
Pucž roſteptany wot ſtadlow.
„Hdze chyjſche cžrjöda ſpodžiwna?
Je ſi wočow nam ſo ſhubila;
Haež krała cžesježiež cžehnjeja?“
Sſo dopomimichu węſcheženja.

Nóz dwanata jím roſhwětlená
Sſo mjes tym běſche pomimyla,
Duž mihla na ſemju wupſcheſtrjená
Tím hwęſdu tež je ſapojſmyla;
Tím hłónzo woſta potajene,
A nóz ſo jím je pſchibliziſla,
Kíž wójsko kralow roſſcherjene
Je ſkoru ſi pucža ſablužiſla.

Na niſkej hórzy je ſwojimi
Wjerch jedyn, krał Arabow ſasta,
Tam roſhladuje wón ſo ſi nimi,
Tam cžesnoſež njemała jím naſta.
Tam napinachu wóczkow mozy
A tola hwęſdy njewidžachu,
Hdze ſu we tutej cžemnej nozy,
Ach wo tym węſtoſež njeméjachu.

A holk nětk ſi bliſka ſaſhyschachu,
Hdzež w podobuej a wulkej niſh
Se ſwojich konjow ſeffakachu,
Sſej pucža njewjeſci, tež druſy
Skót w jenym wójſku cžini rucže,
We druhim wójſku wotmoſwachu;
Mihla ſběhny ſo a ſwoje pucže
Nět ſaſo derje roſſenachu.

Na roſpućn Arabiskeho
Bě widžecž w kražnym blyſkotanju,
A troſchku dale ſi boka njeho,
Hdyž wóczko hnijesč trochu ſi ranju,
Maſch druheho a jeho jěſných —
A wobaj dyrbitaj ſo džiwacž.
Kak mohla ſi njebjež Božich hwęſdných
Sſo džiwow kražnoſež njewuliwacž?

A we tym ſi nimaj hiſcheze tſecži,
Muž krobly, cžejtny, hiſcheze mlody,
Na ſpěſhnym ſwojim konju ſleczi —
Haež tež tħe ſi nimaj ſwjeczicž hodý?
„Schto wamaj njije měra dalo
We waju njefajomnym kraju?
Bóh daj, ſo to, ſchtož mje je hnało,
Te ſi daloka ſem hnało waju!“

A druhi džesche: „Sſwoje pucže
Ja dowéřil ſym hwęſdze jažnej,
Kíž dotal mje je wjedla kruče
Po dróſy luboſnej a kražnej.“
A prěni džesche: „A ja ſtarý
Buch tež psches ſwétlo roſhwětleny;
Mje bórſy połoža na mary,
Nětk paſt ſym ſi nowa narodženy.“

Tak ſi jažtami powiedaju
Kónz jedyn maju wotſamkujem;
To pshezo bôle pōſnawaju,
Duž budž jich pucž tež ſjenocžem!
Sſej ruku ſi ſwiaſtej ſawdawaju,
Sſu jena myſl a jena duscha,
A ſwérnoſež ſebi pſchibahaju
A kħwala Boha, kaž ſo kħuscha.

Wſchelake ſi bliſka a ſi daloſa.

Kħežorowa ſwójba ſo lětža w ſapocžatku haprleje jaſo do mórfich kupjelov Abbazia pſchi adriatiſkim morju poda.

Wſchudžom w kraju pſchihotuja ſo, ſo bychu wjercha Bismarck ſi jeho 80. narodnemu dniej na 1. haprleji cžesčili. Kħežor budże ſo pječa ſi komandérōwazym generalemi a ſi prinzami ſi njemu podacž, ſo bychu jemu ſbožopſchecze a džak wuprajili. Njeje nimale žadyn ſchtant, tiž ſo pſchi holdowanju njewobdzeli. Tež ſchtudentojo ſe wſchēch němkich universitow podaja ſo ſi Bismarkej.

Poſwjeſzenje wulfotneho kanala bjes naraňſhim a poſnóznym morjom ſměje ſo w ſapocžatku julija. Wſchitke pſchimórfiske ſtath ſo pſcheproſcha. Fražowſojo ſu njehanibitoſež měli, ſo chzedža ſo pſchi poſwjeſzenju ſi Ruskimi ſjednočicž a hromadže ſi nimi do kanala nits jecž. Sſo prascha, haež móžemy ſebi to lubicz dacž.

Snaty namjet hrabje Kaniža, po kotrymž dyrbī knježerſtwo wſcho žito, kotrež hiſcheze ſi wukraja trjebam, ſame naſupicž, je kħežorowemu ſejmej pſchepodate, ma paſt mało nadžije ja ſebje.

Kħeſczijske ſwójne žiwenje w ſtarym cžaſku.

(Sſkončenje.)

Mj wobſamkujem to, ſchtož je ſo wo mandželſtwo a džeczi-wocžehnjenju w prěnim lětſtotetku prajiło, najlepje je ſkłowom Klemenſa Alexandriſkeho: „Macž je kħwalba džecži, žona je kħwalba muža, muž a džecži ſu kħwalba žony, Bóh je kħwalba wſchitkif hromadže.“ Mj paſt chzemj hiſcheze neſchtuo w tym ſwyschež, tajke w starej žyrki knježa a klužobni hromadže ſtejachu. W tym nastupanju mějeſche kħeſczijska žyrkej hubjene herbſtwo, pſchetož w prjedawſchim cžaſku běchu klužobni ſchklovojo a ſchklovojo běchu woli a tež husto ſurowoſci ſwójich knježich poddači. Neſchtuo lepje bu w poſdžijskim kħežoriskim cžaſku, drje hižo psches móz kħeſczijskstwa; ale w 1. lětſtotku ſo ſchklovojo wot ſwójich pohanskich knjeſow ani ja ežlowjekow njewobhladowachu; romiſti ſpižacžel praji, ſo ſu trojake grath, ſi prěnja něme n. pſch. pluh, ſi druha tajke, kotrež njerosomliwe ſynti wot ſo dawaja, kaž tón, ſi tječza tajke, kotrež móža rēčecž, njenujžy ſchklovojo. Kak zjle himaf klinči to, ſchtož ja poſchtoł pſche: „Tu njije žadyn wotročk ani frejny, ale woni ſu wſchitzy jedyn w Kħryſtuſu.“ (Gal. 3, 28). Scžehw kuteje kħeſczijskeje wucžby běſche wotſtronjenje ſchklominſtwa; ale ſo w tej wežy pſchelhwatač by ſtrachny njeroſom był.

Niž jenož wo to běsche činiež schklovinjstwo ſ dobom wotſtronicz, ale wjele bôle pſches ſwſtiv kſcheczijanſtwu na wſchitke wobſtejnoscze živjenja jo pſchewinycz; w tej myžli praji Augustin: „Niž kwo- bodnych knjefow je khrystuž ſchklowow cžiniš, ale dobrých klužob- nych ſe kdyh wotrczkom.“ Teho dla Pawoł cžeknjeneho ſchklowu Oneſima ſažo ſe jeho knjefej Filemonej wróčo pōſezele, ale wón cžini to ſ tajkim luboſeživym porucžowazym pižmom, ſo ſo bojecz njetrjebam, ſo je ſo Oneſimej dale hubjenje ſchlo. Wěſta wěz je, ſo w japoſchtolskim a pſchichodnym cžaſu kſcheczijanſtwu runje ſe ſchklowow mnogich pſchiwižowarjow, ſ dobom pač tež dobrých roſſcherjerjow namaka; to njebeſche žadna wěz, ſo ſo pohanski dom wot delſach, mjenuižy pſches jeho ſchklowow ſe kſcheczijanſtwu pſchi- wobroči. To nam wobžwědcz, ſo ſchklovojo pod žunim ſpſchahom khrystužowym wodnýchnychu a to běsche bjes dwěla nowa pſchi- cžina, kotrejž dla kſcheczijanſzy knježa ſe ſwojimi ſchklovami po kſcheczijanſtym waſchnju wobkhađachu. K temu napominaja zyrkwin- ſzy wotzoojo we wſchelakim rjanym wuprajenju, kotrejž ſu dženža hſcheče wopomnječa hōdne. Tak piſche Augustinuž: Prawy hoſpodař ſtara ſo ſa ſwoju czeledž, kaž ſa ſwoje džeczi, ſo by ju ſe prawej bohabojoſczi domjedl“; a druhi króč: „W domje praweho ſluža tež cži, kotsiž roſtaſuja, tym, kotrejž po ſdacežu roſtaſuja, pſchetož woni njerofaſuja ſe žadanjom po knježenju, ale po ſwojim powołanju.“

W historiji wo marträſkej ſmjerči Perpetuy ſteji pódla tuteje kſcheczijanki ſ woſebneho rodu jejna ſchklolina Felizitas, ſ kotrejž jejna knjefi kaž ſe ſotru wobkhađuje — kaž ſo David a Jonathan hromadže mjenujetaj, tak ſtejtaj Perpetua a Felizitas hromadže.

Mý manu wo tym ſmyžlenju, kotrejž w kſcheczijanſtich domach tehdom knježesche, hſcheče wjele jednorých, ale hnijazých ſwědeženjow, to ſu napižma na kſcheczijanſtich rowowych pomnikach w prěních ſetſtotkach. S tych mało ſlowow ſ kotrejž wobſteja, móhla ſo druhdy zyla ſwójbna historija ſestajecz; ale wone hižo ſame ſo ſo doſez praſa. Tak rěka w tajkim napižmje: „Bitaliſimus ſwojej najdrožszej Ruffinje, kotaž běsche žiwa 32 lét, ſwojej najlubſchej mandželskej, kotaž je ſo ſ nim ſwěru prózowała“, na druhej: „Sa Euthyches ſym Soteriji, mojej ſubej towařſchzy w živjenju, tón pomnik ſtají, wona je žiwa w Bosy“; na třežej mandželski ſwojej mandželskej wobžwědcz, ſo ani džen ſo nōz jeju njeſtej hdy do ſwady pſchinježlo. Na pomniku w Perugiji nan ſwojemu najſlōdſhemu (tón wuraſ ſo huſčiſcho namaka), runjež bu jenož ſlěto ſtary, to ſwědeženje da, ſo je wotrcz ſeho knjefa byl. „Njebudž ſrudne moje džeczo, ſmjerči njetraje wěčnje,“ ſo ſahe ſemrjetej pſchiwoła. Žedyn brat wobžwědcz druhemu, ſo je 21 lét dolho ſ nim w luboſeži a měrje hromadže dželał; a ſyn wupraji, ſo je tu najſlōdſhimaj ſtarſhimaj ſ džalownej wutrobu wotpočink hacž ſ horeſtaču pſchihotovał. Napižma, kotrejž bychu nětač na ſchklovinſtvo dopomile, ſo jara porečko namakaja; tež to je jara wažne; ſmjerči běsche wſchon roſdžel tuteho živjenja poſnje ſvěhnyla.

Najwiažy napižmow je ſ tak mjenovaných katakombow. Pohano ſhromadneho pohrjebniſcheža njeſnajachu; woni tak ſa ſwoju ſwójbu ſamu wuſwolichu. Kſcheczijenjo waſchnje, ſwójbnyh hromadže khowacž po móznoſći wobkhowachu, tola woni te ſparne ſomorki ſwójbnyh hromadže wſachu ſ sparnej ſomorzy ſa zyłe woſady; te pohrjebniſcheža běchu ſpody ſemje ſaložene a rěfachu katakomb. Wone ſu dobre dopokaſmo ſa to, ſo, kaž ſo pſchi ſpocžatku tuteho naſtaſka wupraji, je woſada wulka ſwójba, dale je tež ſwójba domjaza woſadka, mjenuižy ſtukowarňa wery, kotaž je w luboſeži dželaſa.

Sa poſtnu cžaſ.

Hſbz: Šchtóž Bohu wjerſhnemu ſo poddā.
Tej wěčnej ſmjerči ſapadnjeny
Pſches hréchniſkow bě zyły ſwět;
Hlaſ ſa wſchech „Sswjatý“ poſtajeny
Jim ſe ſbožu běsche ſe ſudej nětk;
Duž hladajmy nětk na „njeho“,
Kiz wſchitko ſa naž cžiniš jo.

Tom' pót kaž frej na ſemju ſapa
We ſahrodze Gethſemarie.
Tak wumóžnika luboſež ſapa,
Naž wumóž ſ možy cžertowſkej'.
Duž hladajmy nětk na njeho.
Wón wſchitko ſa naž cžiniš jo.

Wón ſkorži we tej ſrudnej noži:
„Ja ſrudny ſym hacž do ſmjerče!“
Tych wuežomníkow w ſpanja možy
Tom' žadyn troſcht dacž nježneſche;
Duž modlm̄ nětk ſ njemu ſo,
Wſchitko wón ſo naž modlil jo.

Bě ſatomany ſe kſchijowanju
Wón, kom'ž cžejcz, kſhwala pſchibluſcha,
Kaž jehnjo džesche ſe ſareſhanju
A njepraji jim ſlowicžka;
Duž hladajmy tež na njeho,
Šchtóž wſchitko ſa naž cžiniš jo.

Tom' wutroba bu roſkalujena,
So kref a woda wuběža;
S tej jeho krvju je wobtvjerdžena
Nětk wéra, luboſež, nadžija;
Duž wježelnym nětk teho ſo,
Kiz ſe ſlowicžu wſchitko ſo.

Mý džeržimy ſo twjerdže jeno
Toh' mjenia ſejom khrystuža;
Hdyž modlm̄ ſo wſchitzu ſe jenoh',
Wón ſwoje hamjeň pſchiftaja:
Duž džafujmy ſa wſchitko ſo,
Šchtóž ſejom ſa naž cžiniš jo.

E. H.

Šchtóž ja wěſče wěm.

Ja wěſče wěm, ſo ſo mnú nictó ſlepje njeſení a nictó mje- tač pſcheczelmje ſchtraſowacž, tak derje roſwucžicž njeſamóže, kaž tón knjef w ſwojim ſlowie. Teho dla ja tež wěſče wěm, ſo žadyn ſekar, žane ſekarſtwo, žadyn cžlowjek a žaneho cžlowjeka ſlowo mi tak ſpomožne njeſzu, kaž moja biblija.

Šchtíž na jěſorje.

W Schwajzařské ſu krafne jěſory, kolo wokoło wot horow wobdate. Alle kaž luboſne a měrne ſo wone tež ſdadža, zyle njenadžuižy ſo žalozne ſo wjerczate wichor ſvěhnu a tym nje- ſvožownym, kotsiž ſo na tych wodach wjeſu, bórž ſalozny ſonc pſchihotuja.

Junkróž wjeſeſche naž pobožny ſlōžnik po tajkim jěſorje a nam wulki ſylny ſchtiž poſkaſa, kotrejž běsche horkach na wýſokej ſkale ſe jěſora ſo poſběhowazej poſtajeny. „Hladajo na tón ſchtiž je mój nan wumrjel!“ woni nam praji, a jako jeho wo to proſchachmy, woni poſjedasche:

Mój běchmoj na rybylojenje wujěloj, mój nan a ja. Ja běch hſcheče mlodženž, ale hižo naſhonjeny w mojich wězach. Na dobo, jako běchmoj něhdž ſrjedž jěſora, ſo wichor ſe tajkej možu ſvěže, ſo poſnachmoj, ſo běchmoj ſhubjenaj. Wóthje wołajo mje mój nan napominajce, ſe najmjeñšha tu dojecž, ſo moħloj, kaž praji, hladajo na tón ſchtiž wumrjecž. Woni ſo ſe wſchitko možu prózowasche a namaj ſo poradži ſonc dozpicž. Hnydom ſo cžolm powrveži a pobožny nan ſwoju ſmjerči w ſolmach namaka. Ja buč wukhowany. Se wſchitko možu ſo cžolma džeržach, doniž mi druhy na poſož njeſchimžechu. Bohu budž džat! Tehdom hſcheče njerofymach, iſto ma tón ſchtiž na ſebi a moja dufcha by w hrechach ſhubjena byla. Nětk wěm Bohu džakowaneho! ſchto mojeho nana tu cžehnjeſche a ja tež nječam hinał wumrjecž hacž hladajo na ſchtiž, na kotrejž je ſo mój knjef a wumoznik ſa miye ſkrawaſi.

Daj, ſo bych troſhtniſe widžiſ
W tej ſmjerčnej ſalozje,
Kaž ſy ſo ſa miye bědži
A wumrjel w ſwojeho ſrwi,
Dha na tebie chzu hladacž,
Cže džeržecž ſe wutrobu
A twoju poſož žadacž,
Tak wſchitzu ſbóžnje mru.